

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemli nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 246.

V Ljubljani, v petek 25. oktobra 1895.

Letnik XXIII.

Vladni program.

Grof Badeni je sestavljajoč svoj nastopni govor imel pred očmi vse stranke državnega zbora; vsaki je privoščil prijazno besedo, vsem skupaj pa zagotavljal enakopravnost na podlagi avtonomije in pod vplivom nemške kulture. Te zadnje besede so vzbudile posebno pri Mladočehih neko nezaupnost, kajti „nemška kultura“ je doslej sploh v Avstriji pomenila germanizacijo, prednost nemškega jezika na troške slovanskih narodov. Te besede so sploh temne v sicer jasnem govoru.

Po osnovnih državnih zakonih so enakopravni vsi državljani in torej tudi vsi narodi in v okviru teh zakonov ne poznamo državljanov prve in druge vrste. Toda mi nočemo prehitro soditi, kakor da bi grof Badeni hotel vpeljati nemški državni jezik, temveč tolmačimo one besede tako, da so bile le „captatio benevolentiae“ nemških poslancev sploh.

Grof Badeni se je postavil nad stranke, katere hoče voditi. Ako bode grof Badeni imel srečne roke ter pridobil javno mnenje za svoje vodstvo, potem smemo njemu in državi čestitati. Toda v teh besedah tiči nekaj prikritega absolutizma, ki v sedanjih časih vzbuja pri radikalnih življih ono samozavest, katere išče popularnosti pri nižjih slojevih.

Da, treba je trdne roke na krmilu in bistrega pogleda v potrebe prebivalstva, in če grof Badeni spravi državno ladijo v pravi tir po načelu narodne enakopravnosti in vsestranske pravičnosti do delavskih stanov, pridobil bode za-se javno mnenje in vodil državni zbor v blagor države.

Vse je bilo radovedno, kaj poreče vladni program gledé volilne reforme. Grof Taaffe je svoj čas

izjavil, da je volilna reforma nujna, knez Windischgraetz jo je proglasil kot prvo nalogo svoje vlade, grof Badeni pa je le obljubil, da vlada v „bližnjem času“ predloži načrt kot celoto. To se pravi, da vlada ne bode dopustila znatnih prememb in tudi ne izvajala posledic, če zbornica volilno reformo zavrne, ker ona hoče voditi.

Tudi gospodarskih vprašanj se je grof Badeni le površno dotaknil. Davčno reformo hoče vlada dognati „kolikor mogoče z uporabo od zbornice že storjenega dela“. Mi bi jako obžalovali, ko bi se delo tam pričelo, kjer je obstalo, kajti liberalci so predlogo že v marsičem spridili. Odločno pa je grof Badeni naglašal, da je pogodba z Ogersko državna potreba. Vprašanje je le, v kateri obliki.

S kratka: Grof Badeni je v glavnih potezah označil svoje stališče, vsakemu nekaj obljubil in komentarji imajo obširno polje.

* * *

„Vaterland“ se povoljno izraža o vladnem programu gledé narodnostnega vprašanja, ki je doslej vsled hudih bojov oviraló plodno delovanje državnega zbora. Badenijevo izjavo gledé visoke stopinje nemške kulture „Vaterland“ tolmači tako, da v teh besedah ni nobene nevarnosti in žaljivosti za nemške narode in da narodna enakopravnost ne sega v pravice nemškega naroda, kakor vedno naglašajo nemški nacionalci. To potrjuje tudi izjava grofa Badenija, da pozna češko vprašanje in je hoče rešiti s pomočjo češkega naroda. Ta izjava je sicer jako splošna, ker ne pové, kako misli vlada rešiti to vprašanje, a vendar prizna veliko važnost češkega vprašanja. Kratka sodba je:

je znano, da je laška vlada, vgrabitelj večno mesto, si prisvojila tudi vso pravico do javnih poslopji, mej katere je, se vé da, prištevala tudi cerkve in zlasti s cerkvami sklenjene razne samostane in cerkvene dobrodejne naprave. Izmed teh samostanov je nekatere obsodila, da imajo pasti kot nerodovitna drevesa, da morajo biti porušena, prostor pa se porabi, da se na njem postavi n. pr. kak spomenik pošteniaku za narod mnogo zaslužnemu, n. pr. staremu rokovnjaču in revolucionarju Garibaldiju. Takemu nasilstvu je moral pasti veliki del frančiškanskega samostana na Aracoeli, da se pridobi prostor za velikanski spomenik Viktora Emanuela, ki ne bode nič več stal kakor 6 milijonov frankov! Veseli se lačno laško prebivalstvo in še posebej rimsko, ker gledajoč krasoto druzega spomenika, bodeš lahko tešilo kruljenje lačnega želodca! Druge nekatere samostane je vlada z veliko hrabrostjo zapечатila s kraljevim pečatom, razpodila je njih postavne prebivalce, ter jim vrgla nekatere lire na leto, da se ž njimi preživijo kakor vedo in znajo. Enemu ali drugemu izmed menihov je velikodušno dovolila, da sme v opustošenem poslopju stanovati in opravljati posel stražnika samostanske cerkve. Če obiščeš tako, večinoma zelo zanemarjeno samostansko cerkev, bodisi iz radovednosti, ali pa, ker te pot ravno memo nje popelje, te pri vstopu pozdravi pomiloščeni stražnik v slabi zakrpani če ne raztrgani kuti. Iz obraza se mu bere, da se ima močno boriti za potrebe vsakdanjega življenja. Ponižno in postrežljivo ti pokaže in po zmognosti na tanko popiše

„Obe zbornici sta prijazno vsprejeli novo ministertvo, in reči smemo, da je vlada pod ugodnimi znamenji pričela svoje parlamentarno delovanje.“

„Reichspost“ piše: „Grof Badeni je razvil svoj program. Mi ga nismo pričakovali s posebnimi upi in zato tudi nismo prevarani. Priznanja zaslužijo besede o važnosti verskih momentov za državno življenje in nemške kulture za državo. Pravičnost naglašá grof Badeni kot vodilo vlade, kakor je knez Windischgraetz naglašal odkritosrčnost in resnico. Pomenljivo je, da hoče grof Badeni biti neodvisen od strank, on hoče voditi in ne biti vojen... Nobena stranka ni s programom posebno zadovoljna, a tudi ne nezadovoljna. Počakati hočemo, ali bode vlada uvažala vse opravičene zahteve, ali bode rešila češko vprašanje, ali bode v resnici neodvisna od strank ter zahtevala pravno-versko vzgojo. Počakati hočemo, ali bode vlada reševala gospodarska vprašanja v ljudskem smislu ter pokazala odločnost pri obravnavah z Ogersko. Po dejanjih bomo sodili vlado, ne po besedah.“

Nemškoliberalni listi v obče hvalijo vladni program, posebno jim ugaja naglašanje nemške kulture. Ravno ta odstavek pa grajajo „Nar. Listy“, češ, da nasprotuje narodni enakopravnosti, ki je zajamčena v ustavi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. oktobra.

Posvetovanje klubovih članov. V pisarni zborničnega predsednika se je vršilo dne 23. t. m. posvetovanje o vladnem delavnem programu. Zborovanja so se vdeležili razun deželnoqrambovskega

LISTEK.

„La Ottobre“.

(Konec.)

3. „Ottobrate“ tretja podoba. Omenil sem že v drugi podobi memogrede nekaj tako imenitne in bogate banke romane, in ravno ta banka, akoravno tragično zamrla, vendar še obhaja novošegno „ottobrate“ in ona mi daje povod k tretji podobi. Z ulomljenjem Pijevih vrat, skozi katere se je usula druhal revnega ljudstva, si je omenjena banka preokovala zlate čase; sanjarila je o povzdigi Rima, pričakovala je v sladki nadi, da bode odslej na tisoče družin prihitelo v osvobodeno glavno mesto združene Italije, in si tu postavilo svoje šotore. To bode „gšeft“ si je mislila, in hajd! začele so rasti hiše na poprej opustošenih in nezdravih krajih mestne okolice; kakor gobe po gorkem dežju, tako so se množile ponosne stavbe, povzdigovale so se do četrtega in tudi petega nadstropja z dolgimi vrstami visokih okenj, pa „coepit aedificare et non potuit consummare“ začela je zidati in ni mogla dovršiti. Še zdaj vidiš mnogo onih hiš ali palač nedozidanih, neobljudenih; zidovje se vsled vremenskih uplivov tu in tam že ruši in ni treba veliko, in ponosno zidana poslopja bodo postala podrtije, naznanjajoče slavni čin pomenljive „Settembrate“ in njej sledeče žalostne „ottobrate“, katere še četrto podobo naj tu opišem.

4. „Ottobrate“ četrta podoba. Vsema svetu

vse, kar je znamenitega in vredno, da se pogleda že zaradi starinstva, če tudi ne zaradi posebne lepote. Končavši ta svoj posel, kateri mu polajšuje skromno življenje, ti z neko pomenljivo „pantomino“ roko poda v slovo gotovo pričakovaje, da je njegova prijaznost in postrežljivost vzbudila v tebi čut krščanskega usmiljenja. Smili se ti v dno srca in podaš mu nekoliko soldov, (laški sold šteje pet centezimov) v polajšanje njegove „ottobrate“. Samostane pa, ki so zaradi trdnega zidovja, primerne lege in notranje vravnave povoljni bili dotični komisiji, povzdignila je vlada v dvomljivo čast, da so sedaj kraljeva uradna poslopja, n. pr. uradne pisarne, vojašnice, norišnice in ječe. Kjer je poprej v nočni tihoti odmevalo petje svetih psalmov, tam zdaj oskrunjuje svete kraje znana laška kletev; kjer so poprej redovnice iz goreče ljubezni do Boga prostovoljno se zaklepale v tiho zidovje, tam zdaj siloma zaprti bivajo hudodelci in oni pomilovanja vredni siromaki, ki so ali po lastni krivdi, vsled nerednega življenja, ali pa po kaki nezgodi izgubili neprecenljivi božji dar — zdrave pameti. Tudi ti zadnji prenapolnjeni kraji praznujejo novodobno „ottobrate“, ter gotovo (!) blagrujejo settembraško vlado, ki jim je preskrbela tako srečne in povsem zadovoljne ottobriste!

Neka močno obljudena ulica je novokršena „via venti settembre“, pa bolje bi jo pogodili mestni očetje, ko bi pred to ulično ime še postavili besedico: „va“ in bi se po domače reklo: pojdi se solit dvajseti september, ki si nam rodil tako žalostno „ottobrate“.

P. C. L.

5/4 vfo v m.

ministra vsi ministri in vsi načelniki raznih klubov. Ministerski predsednik grof Badeni je prosil, da se dela na to, da bode rešen Bilinskijev proračun še pred božičnimi prazniki. Zastopnika poljskega kluba, vitez Zaleski in grof Piniski sta odobravala željo ministerskega predsednika. Grof Hohenwart in dvorni svetnik Beer sta pa izrazila dvom, da bi bilo mogoče ustredi Badenijevi želji. Jednako so nad tem dvomili zastopniki ostalih klubov, vendar se o tej zadevi ni sklenilo nič gotovega. Več klubovih načelnikov je izražalo željo, naj se rešijo mnogotere manjše predloge, o katerih so že pred več časom poročali dotični odseki; mej temi je posebno zakon glede ponarejevanja živil in zakon o obrokih. Tem željam se je v toliko pritrnilo, da se rešijo v najkrajšem času. Grof Hohenwart je zagovarjal rešitev agrarnih predlog, katere je svojedobno predložil grof Falkenhayn. Z mladočeske strani se je predlagalo, naj se v prvem branju porabi več časa za veliko število inicijativnih predlogov. Mnogi so tudi izražali željo, da bi se kmalu rešile ostale davčne predloge. Grof Badeni je izjavil, da je zadovoljen z dotičnimi predlogi in upa, da bode finančni minister Bilinski v teku svojega poročila izjavil, v kaki obliki naj se dovrši posvetovanje o davčni predlogi. Konečno so se vsprejeli vsi predlogi, določili dnevi za posvetovanja posamnih odsekov ter sklenili, da ob sobotah in ponedeljkih ne bodo imeli plenarnih sej, da s tem omogočijo bliže stanujočim poslancem kratko potovanje v domovino.

Ljudska sodba o francoskih ministrih.

„Jour“ objavlja v zadnji številki več pogovorov s člani poslaniške zbornice o francoskih ministrih. Mej drugim navede od vsakega člana po jeden stavek, ki jasno dokazuje, kako malo so čislani francoski ministri v ljudskih krogih. Te stavke podamo v naslednjem: Mesto Tananarivo je rešilo za nekaj dni francoski kabinet. — Nam je vse jedno, kaj se zgodi z ministri, saj ima država dovolj enakih mož. — Ko bi sedanji ministerski kabinet sodilo ljudstvo, bi ga že zvečer ne bilo več. — Dokler se ne ve, ali je dobiti boljše može, moramo hoditi za temi. — Dvajset, ako ne petdeset vzrokov imamo, ki nam dajejo povod, da ministrom pokažemo vrata. — Proračun bode vogelni kamen, ob katerem se bode razbil ministerski kabinet. — Kabinet je zrel za smrt. — Madagaskar bode vrgel ministre, ne pa Tananarivo, katero so tako lahko osvojili, kakor Monako. — Cel svet je sit tega ministerstva. — Neposredne nevarnosti za ministerstvo sedaj še ni, toda, kadar dobimo sneg, tedaj naj pazi. — Kabinet bode padel nad proračunom, kajti v budgetni komisiji je mnogo ministerskih kandidatov. — Kabinet ima dovolj časa, da pogine.

Italija. Še vedno se listi pečajo z vzroki, da kralj portugalski ni prišel v Rim. Portugalski listi trdijo, da papež nikakor ni naravnost odvrčal kralja, temveč le izrazil po Rampolli, da bi kraljev obisk v Rimu osebno žalil papeža. Mej tem pa je Barzilai v italijanski zbornici naznanil interpelacijo radi tega. Razširila se je celó govorica, da hoče italijanska vlada preklicati garancijski zakon. Dopisnik „N. Fr. Pr.“ pa zatrjuje, da je prazna ta govorica. Tega zatrčila ni bilo treba, kajti v tem slučaju bi imel Crispi opraviti tudi z drugimi državami.

Turčija. Veliki vezir je ukazal guvernerju Sakir paši, da v Armeniji strogo izvršuje nove reforme ter o tem poroča v Carigrad. Jako dvomljivo je, da bi turška vlada izvela svoje obljube.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. oktobra.

(Ljubljanska duhovščina pri svojem škofu.) Danes se je poklonil stolni kapitelj in mestna duhovščina prevzvišenemu knezoškofu, ki so se sinoči vrnili iz Marijacelja, da jim izreče sožalje povodom pobalinskega zločinca. Prečastiti gosp. stolni prošt, dr. Leonard Klofutar je povdarjal v imenu duhovščine z iskrenimi besedami, da kakor zmerom, tako tudi pri tem dogodku čuti duhovščina s svojim pastirjem. Neomajana v zvestobi in jedinosti, obsoja iz celega srca zlobni čin, ki toliko bolj zasluži obžalovanje, ker se je zgodil v času, v katerem je Bog tako očividno klical k pokori in krščanskemu življenju. V tolažbo bodi ljubljenumu višjemu pastirju poleg sočutja vzgled nebeskega Izveličarja. — Prevzvišeni so se vidno ginjeni zahvalili za sočutje. Omenili so mej drugim, da se mora tudi v tem žalostnem slučaju ločiti stvar od osebe. Da se je žalila njh oseba, jih ne žalosti toliko, pač pa to, da se je

na tak surov način žalila sveta stvar, katero zastopajo. Napadla se je s tem cerkvena avtoriteta, na kateri sloni tudi državna in katero je klicala že tako pogosto na pomoč posvetna oblast. Zadet ni samo škof, ampak duhovščina cele škofije. Cerkev je današnji prisiljena, dotikati se tudi politike, ko so skoro vsi parlamenti nekaki proticerkveni zbori. — Sveti Oče prepovedujejo že leta in leta katoličanom na Laškem, da se ne smejo udeleževati volitev, in s tem pač gotovo posegajo v politično življenje. — Kako je torej mogoče trditi, da prestopajo škofje svoj delokrog, če dajejo duhovščini navodila radi političnega delovanja? Pred vsem je treba edinosti med duhovščino. Duhovniki, ki menijo, da je bolje, če hodijo poleg škofa in ogromne večine sobratov svojo pot, nimajo pravega pojma o pokorščini, katero so obljubili pri posvečenju svojemu škofu, rušijo s tem cerkveno disciplino in kvarijo med ljudstvom pojem o sv. cerkvi in njeni veljavi. Naposled so sklenili Prevzvišeni svoj ginljivi govor z besedami: „Onim, ki so mi to provzročili, odpuščam po vzgledu nebeskega Izveličarja: Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ — Vse gospode prosim pomoči v molitvi, za se, da ostanem zvest svojim dolžnostim — za duhovščino, da ostane edina in slozna, — ut omnes sint unum. Kakor že pri mnogih drugih prilikah, pokazalo se je tudi današnji dan, da je vkljub vsem napadom vez, ki veže višjega pastirja z duhovščino, le vedno tesnejša in prisrčnejša. Bog nam ohrani še mnogo let ljubljenumu višjemu pastirja!

(Volilski imenik) kranjskega veleposestva je danes objavil uradni list. Vseh volilcev je 101.

(Za pogozdovanje Krasa) je poljedelsko ministerstvo postavilo v proračun prihodnjega leta 11.000 gl. Pravosodno ministerstvo je določilo kot prvi rok 30.000 gl. za novo poslopje deželnega sodišča v Ljubljani, naučno ministerstvo 2500 gl. za izredne potrebe kranjske gimnazije, finančno ministerstvo 10.000 gl. za kopalnišče delavcem tobačne tovarne v Ljubljani in notranje ministerstvo bode določilo od prebitka za nove stavbe večjo svoto za novo poslopje deželne vlade.

(Pevski društvi „Slavec“ in „Ljubljana“) se nameravata, kakor se nam javlja, združiti pod imenom „Pevsko društvo Slavec“. „Slavec“ brojil bode odslej nad 200 izvršujočih članov- pevcev, katere bode, kakor doslej, poučeval gosp. S. Stegnar.

(Legar) pojavil se je zadnje dni v Črnem Vrhju nad Idrijo, kateremu padajo kot žrtva mladina in odrasli. Mej šolsko mladino pa grabi v logaškem okraju poleg tega še davica. Kakor čujemo, se je v sanitarnem oziru vse potrebno ukrenilo.

(Samomor.) Iz St. Vida pri Stičini se poroča, da se je 22. t. m. obesil 15 letni mladenič Ignacij Vojščak. — Popoldne je bil na delu s svojim stricem v gozdu, nenadoma se je odstranil od strica ter se v gozdu obesil. — Najbrže da se je revežu zmešalo.

(Prememba posesti.) Graščino nad Sevnico je lastnik Fischer prodal princu Fr. Auerspergu za pol milijona.

(Iz Metlike,) dne 24. oktobra. Nič veselega ne pričakujete iz našega kraja, gospod vrednik. Veseli časi so za nas minoli in se ne vrnejo nikdar več. Dokler je rastle vino po goricah, je bil Belokrenjec gospod, sedaj je berač. Trtna uš mu je uničila trtje, sedaj pa gloda našega kmeta neka druga uš, ki bo kmalu uničila še to, kar je trtna uš pustila za seboj. Ta uš se imenuje odušstvo in požira sedaj posestvo za posestvom. V zadnjem času ni bilo gotovo v nobenem kraju na Kranjskem polovico toliko zemljišč prodanih, kakor v našem okraju, in vedno se napovedujejo še nove prodaje. Kako se je pri nas ravnalo, naj vam dokaže jedem primer. Veliko posestnikov je bilo dolžnih neki masi. Oskrbenik te mase na več krajih ni terjal obresti; po nekodi jih je terjal, a dasi mu jih stranka ni prinesla, se ni več dalje zmenil za to. Čez več let so bile vse te stranke pozvane k gospodu notarju in so pri njem podpisale izjavo, da so dotični masi dolžne obresti od več let. Ker so bile obresti po 10 odstotkov, so v tem času narasle tako, da so kapital visoko presegle. Na podlagi teh izjav so se obresti vknjižile, tako da so od njih zopet tekle nove obresti. Na ta način je prišlo lepo število trdnih kmetov na boben. Večkrat se poudarja, kako potrebni so notarji, da se pri sestavi raznih listin izpolnjujejo postavna določila. Vprašamo, zakaj ni gospod notar Štajer pri tej priliki opozoril strank na postavo o triletnih obrestih ali vsaj na določilo § 1335. državnega zak.,

vsled katerega upnik nima pravice, zahtevati več obresti, kakor znaša glavnica? Tako se je delalo pri nas; drugi so pa delali še drugače. Vzlasti neki gospod je bil baje tako „künstav“, da je skušal jedno in isto terjatev na podlagi dveh listin dvakrat vknjižiti. In prva dolenska posojilnica v Metliki, je li ta kaj dobrega storila? Žalostne skušnje kažejo, da je več škodila, kot koristila; koristila je le metliškemu bogatinem, ki so si iz nje nabirali lepih novcev. — Sedaj čujemo, da je morala sodnija iz nje vzeti ves pupilarni denar, ker ni zadostne varnosti; zakaj rezervni fond je primerno jako majhen, deležniki pa, ki jamčijo s svojim premoženjem, vsak trenutek lahko komu drugemu prodajo svoje deleže — in se oprosté vsake odgovornosti. — To je vse žalostno. Tudi naša letina ni nič kaj vesela. Jedino upanje našega kmeta je sedaj Amerika — in kdo bi mu to zameril?

(Iz Polhovega Gradca) 24. vinotoka. Naša cerkev, katere je vsled potresa, precej hudo bila poškodovana, je hvala Bogu uže popolnoma dogotovljena. Zidarska dela so trajala blizu 3 mesece, pričeni s 18. junijem. Delo je prevzel gosp. Valentin Accetto iz Ljubljane. Omeniti mi je pa novih slik iz čopičev gg. Ogri na iz Vrhničke in Jebračina iz Ljubljane. Na oboku v presbiteriji zagledaš nad seboj veličastno sliko vnebovzvetja M. B. v lepem, primernem okviru. V ladiji na kupoli ti igra četvorica angeljska na svoje godbeno orodje; ob robu pa zreš štiri evangeliste resnih obrazov, utopljene v svoje spise. Vse te slike so jako okusno narejene ter v lepem soglasju s cerkveno zidavo. Na prvi pogled pritrđiš, da je res mojstersko delo, ki dela čast gg. slikarjema. Sedaj je naša cerkev vsa prenovljena, pravi bram božji. Čast našemu skrbnemu in neutrudno delavnemu pred. g. župniku Josipu Lazniku, po čegar skrbnem nadzorovanju (in prizadevanju se je vsa poprava tako, točno in okusno zvršila. Pravijo, da smo Pograjci „zaplankani“ in ločeni od javnega prometa. Pa temu ni tako. Še se gibljemo in vozarimo v Ljubljano, ker nočemo zaostati v omiki. Vozimo se, pravim. Pa po kakej cesti? Do Žirovnika, delokrog sl. cest. odbora Vrhniškega, imamo jako lepo, gladko cesto, ki dela čast omenjenemu sl. odboru; a od tam dalje proti Dobrovi in Viču meniš, da si zlasti jeseni in pomladi stopil na pontinsko močvirje. Noge na ramo in hajdimo po glavi do mitnice. Ako se voziš, te vsakdo pogleda in smešno opazuje voz in kolesa; kajti drži se jih blato dobrovske ceste. Kolikrat smo že prosili, naj bi sl. cestni odbor obračal svoj pozor tudi na to cesto. Kolesa se udirajo, da komaj živina diha. Nekoč sem korakal peš; kmalu bi bil pricapal bos v belo Ljubljano. Naj bi sl. cestni odbor naročil dve mreži za presejavanje nasipa, kojih jedna ostane v Kozarjih, druga na Sujci. Sedaj pa posestniki nasipljejo z mlivko iz Gradašice, nekateri še celo nič. Upam, da te besede ne bodo glas upijočega v puščavi. — Kadar se prične pri nas zopet „die Pelz-Saison“, bodem uže naznanil, gosp. vrednik. Stržek prvi naznanja kožuh, drugi „Štajercev Janez“, ki ga uže oblačí.

(Umrl) je v Pulju 22. t. m. upokojeni kontreadmiral R. Pogačnik.

* * *

(Politično gibanje na Koroškem.) Minulo nedeljo, dne 20. t. m. je bilo na Koroškem kar pet shodov V Trgu je zboroval vit. Schönerer, ki v zadnjem času večkrat prihaja mej koroške Slovence. V St. Vidu so zborovali socijalni demokratje, v Tinjah „bauerbund“, v St. Salvatorju nemški nacionalci in v Kotmari vasi tamošnja podružnica sv. Cirila in Metoda. To mora vendar kaj izdati!

(Kušaj se je vrnil!) Iz Celovca: Poročali smo svoj čas, da je izginil od tú kakor kavra na zraku, veliki nemškutar in podpredsednik „bauerbunda“ Kušaj. Vzel je bil s seboj nekaj denarja svojega gospoda Moro-ta in v skrb mu izročeni denar revnih delavcev Morotove tovarne v Vetrinji. Pa kakor se vidi mu je denar pošel in povrnil se je iz tujine v milo domovino, v Celovec. Čutil se je zelo varnega, zakaj najel si je kar v mestu stanovanje. Celovška policija, ki njegovih dejanj še ni pozabila, je izvedela, da se je begun povrnil ter mu hitro poskrbela za varno in mirno stanovanje v znani veliki hiši. — Morda se v kratkem povrne tudi še Plešivčnik.

(Umrl) je v bolnišnici usmiljenih bratov v St. Vidu velč. gosp. Jan. Koler, sen., župni v Stebnju ob Velikovu. Porodil se je dne 26. novembra 1815

v Rožeci, bil v mašnika posvečen 13. avgusta 1841. Zelo dolgo je bolehal in mnogo trpel. Naj mu bo zato podeljeno na onem svetu večno plačilo!

* * *

(Učiteljska imenovanja na Štajerskem.) Imenovanih je 24 podučiteljev in 74 podučiteljic za učitelje, oziroma učiteljice, ki so po izpitu že 10 let trajno službovali.

(Na nemško-slovenski gis naziji v Celju) se je v prvi razred vpisalo 87 učencev; zato je vodstvo novega šolskega zavoda prosilo, naj ministerstvo dovoli vsoprednico, ker je nemogoče toliko učencev poučevati v jedni neprostorni sobi. Po dolgotrajnih obravnavah je sedaj ministerstvo vendar le dovolilo vsoprednico. — Iz tega je razvidno, kako potrebna je bila ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju.

(Z Murskega polja.) Z letošnjo letino nismo poljedelci nič zadovoljni, kajti ozimina je popolnoma prešla, jarina pa se je tudi prav slabo obnesla. — Razven koruze in ajde, ki je precej obrodila, je bilo vse drugo slabo, tako da nekateri niti semena niso nazaj dobili. Ker tudi krompirja ni veliko in sadja skoro nič, bode nekaterim družinam za živež slabo šlo. Živina bode pač imela dovolj krme, ker je bilo mnogo sena in otave, in se je vse lahko lepo spravilo; zato pa je tudi živini cena precej poskočila. Pri žitu pa vskjub temu, da ga ni skoro nič, cena vedno jednako nizko stoji. Za kmeta so te tržne razmere silno neugodne, ker ravno žita naši kmetje največ pridelujejo, pa dobijo zanj silno malo, ker nima cene in vendar so davki od polja silno visoki, in potem še raznovrstne naklade, ki navadno toliko znesejo, kakor davek.

(Iz ljutomerskih goric) se nam poroča: Trgatev smo srečno dokončali, in večina gospodarjev je z letošnjo trgatvijo prav zadovoljna; kajti pridelali so ne samo nekoliko več, ampak tudi boljše mošta, kakor lani. Posebno mnogo pa je letos izabele, ki je zlasti po letu prijetna pijača za delavce. Letošnji vinski mošt ima po sladkorni tehtnici od 19—21 odst. sladkorja, lani pa komaj od 17—19 odst., zato pa je letos tudi cena nekoliko višja. Pri dražbi cerkvenega vina v Ljutomeru se je plačeval mošt z lesom vred štrtnjak od 150 do 180 gl., torej od 24—27 kr. liter; nekateri pa so ga še tudi po 28 do 30 kr. liter prodali. Izabela bode letos nadomestovala jabelnico, katere skoro nič ni, kajti sadja je bilo tukaj jako malo.

(Vinska letina) okoli Ptuja je letos prav dobra, vino je boljše od lanskega. Cena je 18 do 24 kr. liter. V Zitolah je trta srednje obrodila, sicer pa se hvalijo z vinom. Tudi na Dobrni je bila dobra trgatva.

(Za ljudske kuhinje.) V St. Ilju v Slovenskih Goricah je umrl v pokojeni vojaški uradnik Thaler, doma iz Železnikov; zapustil je v svoji oporoki 30.000 gl. za kuhinje v Mariboru, Celju in Ljubljani.

* * *

(Iz Gorice.) Dan na dan se bolj kažejo žalostne posledice slabe vzgoje, oziroma duha, ki vlada sedanje čase. Ni dneva, da bi ne čuli o kakem samomoru itd., da, ta slučaj se je pripetil tudi med našim dijaštvom o zadnjih letih parkrat. V torek, 22. t. m. se je vstrelil v Gorici Julij Prezelj, 20-leten mladenič. Pred nekaj leti je študiral gimnazijo v Gorici in zvršivši nekaj razredov, šel je k pošti v Tolmin. Pred mesecem dnij je pa izgubil službo, ker je porabil poštni denar in ga ni pravočasno vrnil, vžtem ga je pa komisija zasačila. Mesec dnij je stanoval v Gorici in včeraj okoli 11. predp. si je končal mlado življenje vstrelivši se v sence.

* * *

(Nunska cerkev ljubljanska) dobi nov zvonik po predelanem načrtu in se zidarska dela izvršujejo baš te dni. Ostale poprave na cerkvi in samostanskem poslopju dokončale se bodo stoprav prihodnjo pomlad. Istotako poprave in dozidave šentjakobske, trnovske, št. Peterske in deloma tudi frančiškanske cerkve ozir. njih zvonikov.

(Mestni rastlinjak pod Tivoli) dobi krog in krog na seženj visokih kolih pritrjeno močno žičasto ograjo, katera se gradi te dni po mestnih delavcih.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

(Ljubljana) je preteklo noč narasla za tri črevlje nad normalom. Ker še vedno dežuje, bode brezdvomno dosegla v teku današnjega dne čez meter višočine. Kakor skušnja uči, provzročča jesensko deževje kaj rado povodenj na Barji.

(Prometna cesta brez — razsvetljave) Poroča se nam: Dolenjska cesta od mitnice do kolodvora je bila sinoči in pred sinočnem brez vsake razsvetljave! Od devetih svetilnic ni niti jedna gorela! Cesto, ki je še v pozno noč polna železniškega, privatnega, osebnega in tovarnega prometa, pustiti v temni, deževni in brezmesčni noči brez vsake razsvetljave in niti za groš petroleja v kaki svetilnici goreti pustiti, je naravnost škandal, vreden, da se javno pograja.

(Polijska kronika.) Od 23. do 24. oktobra v jutro aretovala je mestna policija 4 osebe: 2 zaradi potepanja in 2 zaradi kalenja nočnega miru. — Jožefu Kochlerju, stanujočemu v delavskih hišah na Dunajski cesti ukral je neznan tat purana, vrednega 2 gl., Jakobu Kolencu na Poljanskem trgu št. 5 pa so bile ukradene 4 kokoši, vredne 4 gl. Po tatovih se zasleduje. — Mestna policija aretovala je od četrta 24. t. m. do petka 25. t. m. v jutro 5 oseb, in sicer: 2 zaradi potepanja, 3 pa zaradi pijanosti in kalenja nočnega miru. — Elizabeta Leskovic, zasebnica na Kongresnem trgu št. 2, je ovadila 24. t. m., da ji je iz zaprtega kovčeka v podstrešnej sobi neznan tat ukral hranilniško knjižico z vlogo 215 gl., jeden državni žreb št. 1980 nominalne vrednosti 100 gl., jeden Stanislavski žreb št. 14.243 v nominalni vrednosti 20 gl. in 5 srebrnih goldinarjev. — Hranilniška knjižica je bila 22. t. m. po Bezi Kastelic iz Sela pri Dobu realizirana. O tem se je doposlala ovadba tukajšnjemu c. kr. državnemu pravdnistvu, po storileu pa odredile poizvedbe.

Narodno gospodarstvo.

Zvišanje davkov v zadnjih 27. letih.

Kakor znano, govori vsak novo nastopivši finančni minister o varčevanju in ravnotežju državnega gospodarstva. Vkljub temu pa si nasprotno vsak prizadeva, iznajti novih davkov ter je vpeljati, ali pa obstoječe povišati. Za koliko so narasli v zadnjih 27. letih državni dohodki na Avstrijskem, razvidimo iz naslednjih števil. Leta 1868 so znašali dohodki 281,240.000 gl., letos pa znašajo že 644,510.000 gl. (Državni troški l. 1868 320,230.000 goldinarjev in letos 644,480.00 gl.) To se torej pravi: Državni troški na Avstrijskem so se pomnožili v teku zadnjih 27 let za 324,254.000 gl.; istodobno se je pa davčni vijak tako nategnil, da se je potom davkov in doklad iz ljudstva izvilo celih 363,270.000 gl., ali z drugimi besedami: troški so se od leta 1868 pomnožili za 100 odstotkov, dohodki pa celó za 130 odstotkov.

Ako pregledamo državni proračun, vidimo, da dobita največji delež od teh dohodkov militarizem in državni dolg. — Poleg teh ogromnih davkov narastli so pa tudi občinski davki in doklade. Delavci, ki nimajo nikakih političnih in gospodarskih pravic, ne plačujejo sicer nobenega naravnostnega davka, vsled tega pa morajo plačevati indirektno davke, ker morajo vse drago plačevati in slabo živeti. — To je torej tisto grozno breme, ki tlači in ugonablja srednje in nižje stanove.

Telegrami.

Gödöllő, 24. oktobra. Cesarica je odpotovala ob 12. uri s posebnim vlakom na Dunaj.

Dunaj, 25. oktobra. V imenu levice je o vladnem programu govoril grof K h u e n b u r g. Ako bo vlada ostala v dejanju zvesta označenim načelom, jo bo levica podpirala. — Herold v imenu mladočeške stranke izjavi, da se češki narod ne bo dal voditi vladi s takim programom. — Grof Hohenwart pozdravlja ministrov izjavo kot program krepke vlade, kakoršne vzlasti sedaj živo potrebujemo. Vtis programa na konservativno stranko je ugoden in ako bo vlada tudi v dejanju izvrševala svoja načela, jo bodo konservativci radi in krepko podpirali.

— Vitez Zaleski obljubi novi vladi v imenu Poljakov vsestransko podporo. — Dr. Pattai v imenu antisemitov izjavlja, da bode njegova stranka vlado sodila po delih ter jo potem ali podpirala ali pa pobijala. — Dr. Ferjančič povdarja zahtevo Slovencev v šoli in uradu ter izjavlja, da bodo vlado njegovi somišljeniki podpirali, ako bo po v svojem programu omenjenih načelih v tem smislu delovala. Jednako se je izjavil v imenu Rusinov dr. Barwinski. — Foregger omenja, da neparlamentarni značaj vlade zahteva, da se počaka, kako da bo vlada postopala kot voditeljica. — Burgstaller izreka vladi v imenu liberalnega centra zaupanje. — Steinwender pravi, da bodo nemške nacijonalce nasproti vladi vodili le stvarni oziri in da oni ne bodo vladi namenoma obteževali stališča. — Poročevalec proračunskega odseka prosi, da se pospeši rešitev proračuna; za poročevalce so določeni Kozlovski, Exner, Szepanovski, Fuchs in Kathrein. Prihodnja seja je 30. t. m.

Dunaj, 24. oktobra. Cesarski namestnik marki Bacquehem je odpotoval danes popoldne v Gradec.

Dunaj, 24. oktobra. Pri današnjem slavnostnem vmeščenju rektorja na dunajskem vseučilišču je nastal v auli grozen vrišč, ker se je katoliškim dijakom „Noricae“ in „Austriae“ zabranil vstop, češ da ne smejo nositi kot taki orožja. Vrišč je trajal tako dolgo, dokler niso gori omenjeni dijaki odšli iz poslopja.

Tešín, 24. okt. Pri današnji državnozborni dopolnilni volitvi za tukajšnje mesto je bil izvoljen mestni župan Demel s 1114 od 1963 glasov.

Rim, 24. oktobra. „Agenzia Stefani“ se poroča iz Lizbone: Zunanji minister je prosil italijanskega poslanika, naj izrazi italijanski vladi obžalovanje glede opustitve obiska kralja Carlosa, in željo, da bi se sedanje napete razmere kmalu poravnale. — Jednake misli izražajo tudi tukajšnji listi.

Budimpešta, 24. oktobra. Banffy je odgovoril na interpelacijo glede shodov grško-orientalske cerkve, da se stroški ne smejo pokriti iz cerkvenega zaklada in da bode dovoljenje za prireditve shoda predložil popreje cesarju. — Notranji minister je odgovoril na interpelacijo posl. Endreya v zadevi: slavljenja Franca Košuta v mestu Hodmező-Vazarhely, češ da je moral občni zbor zabraniti, ker se ni priredil zakonitim potom.

Sredec, 24. oktobra. Iz najboljših virov se zagotavlja, da je popolno neosnovano poročilo o bližnjem prestopu princa Boris k pravoslavni veri.

Carigrad, 24. oktobra. Turška vlada je poslala guvernerju Šakir-paši in guvernerjem v šestih vilajetih preosnovni pravilnik, kakor tudi dotična navodila, ter o tem naznanila trem poslanikom.

V a b i l o

k

I. občnemu zboru

in ob enem

volilnemu shodu
slov. katol. društva kamniškega
v nedeljo po krščanskem nauku
v Kamniku pri „Krištofu“.

V s p o r e d :

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Govor: Težnje kmečkega stauú in dež. poslanci.
5. Predstava kandidata.

K mnogobrojni udeležbi vabi

odbor.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Katol. politično društvo za Dolenjsko
priredi
volilni shod
v Črnomlju
v nedeljo, dne 27. t. m., ob 1/2 4. uri popoldne
v prostorih g. Jermana.

Vspored:

1. Pomen in važnost deželnozborskih volitev, govori g. Pristov.
2. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Umrli so:

24. oktobra. Peregrin Poljanšek, posestnik, 55 let, Tržaška Cesta 12a, jetika. — Vincenc Reš, delavec, 19 let, Travnikiške ulice 5, jetika. — Frančiška Venier, šivilja, 33 let, Kravja dolina 12, jetika.

Tujci.

[23. oktobra.

Pri **Stonu**: Saller, Sigmund, Doms, Schiessl, Koudela, Ealkenar, Braun z Dunaja. — Gilar iz Št. Petra. — Gruss iz Kaaden-a. — Moise iz Cherso. — Goldmann, Altman, Wedel iz Berolina. — Goljevšek iz Gorice. — Beck iz Landskron-a. — Kos, Fabek iz Gradca. — Stein iz Peterburga. — Heinisch iz Trsta. — Germ iz Vinice.

Pri **Maliču**: Hostnig, Lepoy, Abeles, Hanak, Wuthe, Stern, Löbner, Kollenz, Fencil, Piek z Dunaja. — Wolf in Trsta. Winterhalter iz Maribora. — Rubasch iz Plzna. — Be hofschitz iz Linca. — Missoni z Reke. — Prosenik iz Metlike.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
24	9. zvečer	720.7	14.4	sr. jzah.	oblačno	
25	7. zjutraj 2. popol.	722.8 727.2	12.2 9.0	sl. szah. sr. svzh.	oblačno "	55.3

Srednja večerajna temperatura 13.6°, in za 4.7 nad normalom.

Istrskega brinjevega zrna
v večji množini prodaja
Jernej Sardotsch
v Kopru.
617 3-3

Izpraznena je
služba cerkvenika in organista
v Kresnicah,
ki se lahko precej nastopi. — Prosilci naj se brzo oglasijo pri cerkvenem predstojništvu v Kresnicah.
619 3-2 Alojzij Jerše, župnik.

Organist,
kateri bi se upal prevzeti tudi službo zasilnega učitelja s stalno nagrado, se takoj sprejme na Skaručini.
Pojasnila daje župni urad v Vodichah.
623 3-1 Š. Žužek, župnik.

Prečast. duhovščini
za liturgično uporabo najboljše priporočeno
V. A. Vinding-a
v Bistrici ob Dravi na Koroškem
patentovano, na posebni način prirejeno
oglje za kadilnice
100 komadov gl. 1-80, poštni zabojček po 150, 200 in 300 komadov.
Pri naročilih blagovoli naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.
Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto oglje za kadilnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III., Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-23

Razpisana je
služba organista in cerkvnika
na Laškem
do 1. januarja 1896. — Prosilci oglasijo naj se vsaj do 1. decembra 1895.
Cerkveno predstojništvo nadžupnije in dekanije v Laškem Trgu (Tüffer),
dné 14. oktobra 1895. 605 5-5

Karol Wolf-ov
restitucijski fluid
(izvleček najizvrstnejših gorskih zelišč).
Mnogostransko izkušeno hladilno in krepčevalno sredstvo po velikih naporih in trajnem jekdarenju — Najizvrstneje pri vseh zunanjih boleznih, kakor: trganju, revmatični mrtvoudnosti, zvišenju, zaklopnenju kit itd.
Cena steklenici 1 gl. 25 kr.
Karol Wolf-ov 557 12
redilni prašek za domače živali.
Preskušen pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor konjih, govedih, ovcah, prašičih itd., ako rade ne jedó ali težko prebavajo: izvrstno varovalno sredstvo proti kužnim boleznim.
Cena zavitku 45 kr.
Glavna zaloga pri jedinemu izdelovatelju:
K. WOLF-u, lekarnarju
v Vipavi, Kranjsko, via Postojina in Gorica.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.
Protinski cvet
ali
cvet zoper trganje.
Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gl. 50 kr.
Odločno najboljšo mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križu ter v živcih, otrpnele ude in kite itd.
Dobiva se pri 566 51
Ubaldu pl. Trnkóczyju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.
Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

!!Zahtevajte!!
obširni cenik, katerega brezplačno in franco pošiljajo
bratje Placht,
prva in mednarodna
tovarna za strune in
glasbeno orodje,
Schönbach 379 pri Hebu, Češko.
Za slavnoznaná svoja godala in strune jamčimo.
Gosli brez loka od gl. 1-50, 2, 3, 4, 5, 10 do gl. 80.
Loki od gl. 1, 2, 3, 4 do gl. 30.
Cello za koncerte, fino delo, od gl. 25 do gl. 50.
Citre z najčistejšim ročnikom od gl. 7-50, 11, 13, 18, 25 do gl. 50.
Gitare z najčistejšim ročnikom od gl. 3-50, 4, 7, 9, 10 do gl. 30.
Piščali (flavte) za koncerte iz grenadilnega lesa C, H, Fusa od gl. 5, 7, 9, 11, 13 do gl. 100.
Klarineti za koncerte iz grenadilnega lesa C, B, Es, D, od gl. 8, 12, 15, 16, 18, 20 do gl. 50.
Toki za gosli od gl. 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 itd.
Pošilja se po poštnem povzetju. — Kar ne ugaja, se rado zamenja.
Naslov prosimo „Bratje Placht“ ali „Bratři Placht“.
Dopisuje se nemško, češko, francosko in rusko.
Iščemo tudi sposobnih zastopnikov po posameznih mestih. 579 26-11

Kovertes firmo
priporoč
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

Ravnokar je izšla za proučevanje narodnega gospodarstva veleznamenita knjiga:
Erne bukve kmečkega stanu.
(Jedro kmečkega vprašanja.)
J. Sovrán.
268 strani, v mali 8°; cena 50 kr.
Dobiva se v Katol. Tiskarni, pri H. Ničmanu, Vodnikove ulice št. 2 in v Katol. Bukvarni.

Dunajska borza.

Dne 25. oktobra.		Dne 24. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gl. 200 gl. 75 kr.	
Skupni državni dolg v notah	100 gl. 15 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	149 gl. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	17 " 50 "
Skupni državni dolg v srebru	100 " 55 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	159 " " "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	23 " 25 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 05 "	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	197 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gl.	69 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 95 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " " "	St. Genois srečke, 40 gl.	71 " " "
Ogerska zlata renta 4%	120 " 75 "	Tisne srečke 4%, 100 gl.	144 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gl.	53 " " "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " " "	Dunavske vravnave srečke 5%	131 " " "	Ljubljanske srečke	23 " " "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1057 " " "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 75 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	176 " 25 "
Kreditne delnice, 160 gl.	397 " " "	Posojilo goriskega mesta	112 " " "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3485	538 " " "
London vista	120 " 25 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	112 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 85 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 70 "	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	112 " 25 "
20 mark	11 " 75 "	Prijoritete obveznice državne železnice	219 " 50 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79 " " "
20 frankov (napoleonador)	9 " 54 "	" " južne železnice 3%	168 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	101 " 80 "
Italijanski bankovci	45 " 15 "	" " južne železnice 5%	131 " 20 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	190 " " "
C. kr. cekini	5 " 69 "	" " dolenskih železnice 4%	99 " 50 "	Papirnih rubljev 100	130 " 50 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zguž pri šrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.